

AD VIROS COMENSES ORATIO III

gis filiū & diuæ Iustinae patrē: qui ex Antenor's troiani posterita-
te fluxisse tradiť: auctorem memorat: & nōnulli post hūc reges ad
Attilā usq; hunnorū & Totilā illi⁹ in christianos flagelli Gottho-
rūq; procellas Patauī Venetiāq; regni successiōē gessere: deinde
tamen ut res humanā plarāq; omnes labiles caducāq; sunt: pau-
latim praelarum illud & prapotes Vitalianorū nomen simul cū
opibus & fortuna extenuatum: in id calamitatis inciderat ut non
longe abesset ab interitu. Itaq; diuina quadā ope immortalisq; be-
neficio Vitalianus hic splēdidissimus pater tuus quasi sol quispiā
Vitalianis omnibus iam ppe obscuratis tēpestiue illuxit: qui no-
ctem late omnia occupantē suis radijs tolleret: incubantibusq; te-
nebris altius fulgens serenitatē lucemq; inferret. Quare quod in
suā laudem Cicero iactare aliquando cōsuevit: maioribus se suis
praeluxisse: id de se Vitalianus iure profiteri meritoq; possit. Igit̃
nō mediocris tibi opera danda est: ut quod perpulchre facis & lau-
te tui patris uiri optimi & hominis magnifici dissimilis nō sis. Nō
em̃ minor ei in te uno spes reposita esse debet: q̃ in fratre tuo uiro
clarissimo Philippo ipso borromæo paternæ gloriæ atq; uirtutis
amulo & repositam uidemus & cōstitutā. Voluta præterea tecum
animo: quātū mun⁹ susceperis: qui & sis & nomineris Episcopus:
Quo quidē nomine iccirco ab Homero interdum Hectora hono-
ris gratia appellatum inuenimus: quod & rex esset: & speculator:
& tutor: & altor. Rege igit̃ etiam tu Christi hunc optimum & am-
plissimū gregem tuæ fidei & tutelæ cōmissum pro tua integritate
& excellenti iusticia diligenter ac sedulo. Quid agendum obseruā-
dumq; sit: & dies tecū speculari & noctes. Bonos oīs q̃ studiosissi-
me tuere: cōstātissimeq; defende. Qui se flagitijs & facinoris q̃ pro-
bitatis maluerint pietatisq; participes: digna cēsura ultione cōpe-
scendos cura. Hæc si p tua singulari grauitate atq; uirtute feceris:
nō mō pulcherrimo tuo nomini & muneri satisfacies: sed oīpotē-
ti etiā deo te gratissimū reddes & cunctis hominib⁹ acceptissimū.

M. cccc. lvi. septimo Kal. Octobres Papiæ.

Francisci Philelfi Oratio de laudibus Laçari Scarampi
episcopi: ad Comenses: III

Instituēti mihi uiri Comenses uerba apud uos facere: cū
de Episcopali dignitate: tum de ipso uestro Episcopo La-
çaro Scarampo: quem præsentem hic coramq; uidetis: Laçarus sca-
rampus
Haud equidem facile dixerim: uter maior dicendi labor de digni-
tate: ne an de homine sit oblatu. Vtraq; sane res tanta est & tam

Diuæ Iustina
Antenor
Attila
Totila
Gotthi
Patauium
Venetia
Vitalianus

Cicero

Philipp⁹ bor-
romæus
Episcopus qd
significet

Christus

FRAN. PHILELFI ORATIONES DIVERSAE

**Episcopus &
rex**

Homerus

Hector

**Episcopus
quid**

Græci

Euāgelium

**Paulus apo-
stolus**

**Angeli
Apocalypsis**

nobilis: tam magnifica: tā excellēs: ut uix ulla ingenij ui: ulla orati-
onis copia uideat esse cōtenta. **Scimus** em̄ ut hīc primū aggrediar
ab heroicis usq; temporibus: eodem **Episcopū** esse nomine regēq;
appellatū: id quod apud **Homerū** de **Hectore** licet animaduerti.
Et ne id quidē absurdū. **Quid** em̄ aliud **Episcopus** significat apud
græcos: q̄ inspectorem: speculatorem: custodem: cōsultoremq; &
ultorem: ac propositi cōpotem: **Rex** em̄ omnia diligenter inspicit:
omnia prouidet quæ ad tutandū regnū & amplificandū attinēt:
suis præmijs bonos psequens: ac dignis animaduersionibus ma-
los afficiens. **Et** quoniā nihil agit inconsulto: nihil imprudenter:
quicquid pposuit efficit. **Hæc** eadem certe mens: idem animus epi-
scopo in ecclesiam esse debet: & eo studiosior atq; propensior: quo
humanæ res cunctæ ne cū minima quidem alicuius diuinæ rei par-
ticula conferri possunt. **Enimvero** quis fidelis atq; doctus christia-
nus minus nouit a christo optimo maximo esse episcopos quasi re-
ges suis ecclesijs institutos: **Ipse** em̄ cū adhuc esset in terris: manū
apostolis suis imponens eos ordinauit episcopos: iussitq; ut irent
in mundū uniuersum: & omni creaturæ euāgelium prædicarēt: ac
dicerent regnū caeleste appropinquasse. **Ad** hæc ut curarent sana-
rentq; infirmos: mortuos suscitarent: mundarent leprosos: damo-
nes eijcerent: permultaq; alia in suo nomine facerent: quæ naturæ
diuinæ sunt: nō humanæ. **Iesus** inq; saluator noster hm̄di præsu-
les instituit: id quod **Apostolus Paulus** spiritui sancto ascribens:
ait: **Attendite** uobis & uniuerso gregi: in quem uos spiritus sanctus
posuit episcopos regere ecclesiam **Iesu** christi. **Atq;** taliū sacerdotū
tanta est amplitudo & ita sublimis gradus: ut eos angelorum no-
mine in **Apocalypsi** appellatos inueniamus. **Accipim⁹** em̄ episco-
pū munus a primis inde tēporibus illud in catholicis ecclesijs exti-
tisse: ut populos docerent: ipsiq; ea annuntiarent: quæ ad gloriā
pertinēt sempiternā. **Quare** cū in **Apocalypsi** iubent angeli pœni-
tentiā agere: non de ijs sermo est angelis: qui & incorporei sunt: &
quorū alteri ob efferatā ingratitudinē peruiacēq; superbiam ater-
nis supplicijs sunt addicti: alteri humiles & accepti memores bene-
ficij longe absunt a terrena contagione: sed de hominibus potius:
qui q̄ diu in uita sunt: obnoxij sunt peccato. **Nec** em̄ episcopi qui
humani quidā sunt angeli: quoniā diuina præcepta ac redempto-
ris nostri **Christi Iesu** uoluntatē nunciant: sine peccato esse ullo pa-
cto possunt. **Atqui** pontifex ipse quē præcipui honoris causa sum-
mum uulgo appellamus: aliud quicq; nihil habet egregium: q̄
qđ episcopi est proprium. **Quis** em̄ est alius summus pontifex q̄

ecclesia **R**omanæ **E**piscopus: **E**t singularum quidem urbium episcopi dici pontifices & possunt & cōsuerūt: qui quāq̃ in suis ecclesijs sunt maximi ac summi: eo tamē minus dicunt: ut quē ceteris pontificibus lex præesse uoluit: is honorificentiore epitheto ornaret. **S**ed quoniā paucis ostendimus eundem esse in ecclesia dei episcopū: quē & regem & angelū uocamus: **R**eliquū ē: ut de hoc ipso **L**açaro **S**carampo: qui foelici quodā diuinoq̃ auspicio episcopus uobis contigit: nō quæ dici laudādo possent: sed quæ nō dici iniustum sit: breui oratione perstringamus. **V**idi plerumq̃ nōnullos qui cū maxime studēt aliquē laudare: eas potissimū laudes cōquirunt & cōsecantur: quæ alieni sunt iuris: nec præstari a nobis possunt. **N**am patria & parentes quæq̃ alia uel fortunæ uel corporis siue bona siue commoda sint dicenda: quamcūq̃ merentē laudem ppter ea scilicet merentē: quod ipsi moderate prudenterq̃ utamur q̃diu adsunt: **F**ragilia em̃ & caduca sunt: nec in nostra potestate posita. **A**liud profecto nihil præter uirtutē & rationē afferre possumus: quo de certi quicq̃ habeamus magnūq̃ polliceri. **B**ona animi nostra sunt: quæ fortunæ omni cōtempto impetu: nullam uim morbi: nullā temporū mutabilitatē: nullū incōmodorū turbinē contremiscūt. **I**taq̃ uera omnis ac perfectā laus posita est: & collocata in sola animi præstantia. **Q**uid em̃ memorem **L**açarum episcopū esse natione **L**igurem: familia uero **S**carāpū: **A**t **L**igures in Italia quales sint qualesq̃ semper fuerint: nemo sane rerum paulo peritior ignorat. **N**am ut tempori obsequēs silētio prætereā: quæ præclara quāq̃ p̃ multa facinora tempestate nostra **L**igures sæpe gesserint: & nūc etiā gerant: tradunt nobiles nōnulli rerum scriptores: tum latini: tum græci aborigines extitisse: qui maiore ex parte imperitaret **I**taliæ: cū in eā **T**roiani primū uenissent **A**enea duce. **A**borgines uero alios nullos esse q̃ **L**igures ita nominatos: q̃ montani sint populi. **H**oros em̃ græce: montem significat. **N**ā Liguria prope tota montuosa est & ardua: ob idq̃ genus hominū acre atq̃ bellicosum. **I**nter **L**igures autē **S**carampi p̃ceres semper habiti sunt illustres: & id quidem in omni laudis ac probitatis genere. **Q**uot iurecōsulti: quot in omni doctrina magnitudine eruditissimi & eloquētissimi uiri: quot equites aurati e **S**carāporū familia prodierunt. **Q**uid em̃ repetā in præsentia priscum illū & inclytū auctorē huius generis ac nominis **S**carampū: qui ex **A**ragonū regia in **I**taliā p̃fectus post res splendidissime gestas in **L**iguria cōsedit: cū floruerit semper **S**carāporū domus & fortissimis belli ducibus & religiosissimis plarisq̃ atq̃ amplissimis nobilissimarum **V**rbū

Ligures**I**talia**T**roiani**A**eneas**A**borgines**I**talia

FRAN. PHILELFI ORATIONES DIVERSAE

Ligures
Insubres
Gallia cisalpi-
na
Antonius
Rainaldus
Laſarus

pontificibus. Itaq; mirādū nō est: si Scarampls ꝑceribus cū præstantissimis prope omnibus primarijsq; familijs: non Ligurum & Insubriū modo: sed totius huiꝑ Gallia cisalpinæ affinitas ac summa necessitudo cōtracta est. Omitto reliquas diētelas: amicitias: vires: facultates: quibus Scarampi ꝑceres plurimū pollent. Prætereo cōsulto in mediū afferre uel Antoniū huius aut: uel Rainaldum patrem: quorū uirtus & domi & foris tāta est habita & tam celebris: ut eorū nomen nulla sit antiquitas deletura. Satis em̄ hic unus Laſarus episcopus superq; est: qui omnē de se laudē queat profiteri. Non is profecto est Laſarus: qui suū iacet clarissimum genus: qui alicna laudet: cū semper studuerit nō aliunde sed ex sese ipso potius deoq; pendere. Nam quid de hoc tam sancto & sapienti præsulæ uestro Viri Comenses primū ducamus laudandū: Nū eximiam formæ bonitatē? Quæ tāti fieri in principibus cōsuevit: ut nō dubitauerit Tāgricus ille de Priamo loquens ita affirmare: Priami quidem species mereꝑ imperiū. Quod si materia sequitur formā natura: quis ambigat animi præstatiā debere corporis excellentiā omnē respondere: At sit sæpe malo hominū more: ut naturæ probitas deprauet. Eo igitur maiore admiratione dignus est Antistes hic uester: quod omnia sit semper natura duce pro animi ratione nō minus foeliciter cōsecutus: q̄ diligentissime secutus. Omnē in quā corporis dignitatē: omne robur: omnem ualitudinē cum animi sanitate & ui atq; pulchritudine conformauit. Quare cum intelligeret ad tantā naturæ bonitatē accedere oportere bonā quandam præstantēq; doctrinam: hanc tanto studio: tanta industria: tanta diligentia est amplexus: ut nō diuina poetica: nō regina humanarum rerum oratoria: nō optimarū omniū artium procreatrice philosophia cōtentus: sese penitus sacrorū librorū lectio: ni theologiaq; dediderit: quibus in rebus tantum ualet: ut omniū opinionē superarit. Nec sibi aliud quicq; boni proposuit unq; in uniuerſa uita: q̄ quod ipsa ueritas quæ solus ē deus definierit. Nam per huiusmodi sapientiæ genus se facile affecuturū existimabat quod uerum & incōmutabile atq; sempiternum foret. Quid em̄ uerecundos eius memorem cōtinentissimosq; mores: cum nulla sit omnino uirtutis pars: cuius assidua consuetudine priuatum se uolucrit. Præceteris autem iusticiā atq; pietatē præcipua quadam cura & ueneratione prosequit. Solebant prisce illi gentilesq; philosophi qui dicuntur uirtutem sequi: non tam uirtutis gratia: q̄ ut inanem hominū gloriam uenarentur. Itaq; studebant: quod est simulationis proprium: magis uideri boni q̄ esse. Omnes eorū

Priamus

Theologia

Iusticia
Pietas
Gētilis philo-
sophi

AD VIROS COMENSES ORATIO III

nigilia atq; peregrinationes qui septē existimati sūt sapiētes in grā
 cia: referebant ad humanā gloriā nebulā. Idem Stoici: idē Aca/
 demici: & Peripatetici: reliquiꝫ Socratici faciebāt. Quæ nā mens
 uel Pythagoræ Samio: uel Agrigentino Empedocli fuerit: tū illius
 auratum femur: tum huius in hiatum ætne præcipitatio dilucide
 declarat. Nam Romani quod aut pro patria se deuouerint: aut fi/
 lios interemerint: aut tot tantosq; labores exanclarent: uel acerbis/
 simos cruciatus morteq; pertulerint: quid aliud q̃ nominis im/
 mortalitatem apud homines affectabant? Non em̃ ullā iij sibi om
 nes: si recte uelimus iudicare: certam uirtutem expressamq; propo/
 nebant: sed adumbratam quandā ac fucatam uirtutis imaginem.
 Nam uera & indubitata uirtus suis nixa hærensq; radicibus nihil
 habet supra se maius: nihil præclarius: nihil preciosius: quod aut
 bonum aut expetendum censi oporteat. Quo fit: ut solus deus
 ea sit atq; sola uirtus: a qua tanq; abundatissimo & perenni atq;
 inexhausto totius uirtutis fonte nostri omnes & cogitatus & acti/
 ones debent emanare eoq; referri. Nec enim in terris ulla est homi/
 nis gloria præter eam: quæ cum cælesti gloria sit coniuncta. Qua/
 re cū Laçarus Scarāpus abusq; puero in eo se uirtutis genere ac/
 curate ac summo cū studio exercuisset: quod in agēdo uersat: mox
 ineunte adolescentia ad ueritatis perspicentiā animum conuertit.
 Intelligebat em̃ generosus adolescens inferiora hæc omnia & mu/
 tabilia esse & obnoxia interitui: Sola ea quæ in cælo diuinæq; sūt:
 nulli casui subiecta esse planeq; sempiterna. Itaq; ab assidua exerci/
 tatione sciētiae ad sapientiæ studiū sese cōferēs: tm̃ ea in re breui tē/
 pore p̃fecit: ut cū maxima sui nominis claritudine iuris pontificij
 ornaret insignibus. Et qm̃ nosset non iccirco discendū esse ut quæ
 pulcherrima optimaq; sunt: sciamus dūtaxat: sed multo etiā ma/
 gis: ut secundū ea quæ didicimus: operemur: quicquid egregij &
 cōspicui tot laboribus & lucubrationibus suis per disciplinā fue/
 rat affectus: id ita usu quotidiano sibi fecit familiare: ut omnibus
 ambiguū reddiderit: utra præstantior iudicāndus esset actionis ne/
 laude an cōtemplationis. Vtraq; certe uāhementer excellit: adeo
 ut nemini cōtēdendi secū in hac omni Gallia spem reliquerit: tāta
 est eius dicēdi faciūdia: tanta legū & sacrorū canonū memoria: tā/
 ta rerū uariarū & laudatissimarū in differendo subtilitas. Mirari
 ergo neminē decet: si in tot ac tantis & externis & suis bonis Laça/
 rus Scarampus est a summo pontifice Pio cæteris omnibus in ele
 ctione Comēsis episcopat⁹ sine ulla cōtrouersia prælat⁹: q̃ & multi
 & grauissimi uiri nō mediocri inter se cōtētionē ad id splēdidissimi

Sapientes
 Stoici
 Academici
 Peripatetici
 Socratici
 Pythagoras
 Empedocles
 Aetna
 Romani
 Virtus

Laçarus Scar
 rampus

Pius pont.

FRAN. PHILELFI ORATIONES DIVERSAE

Frā. Sphortia

**Comenses
Laſarus epi/
ſcopus**

**Rex
Tyrannus
Ariſtoteles**

Deus

muneris ferebant. **N**on em̄ erat ignarus pater ſapientiſſimus ne/
minem oportere alijs præſſe in eccleſia dei: qui ſit ullo genere lau/
dis ijs inferior quibus præeſt. **A**ccedebat ad rem qđ nō ſine cau/
ſa tanti hunc fieri intelligebat: a præſtatiſſimo principe noſtro **Frā**
ciſco Sphortia: cuius animi magnitudo: cui⁹ ſplendor ingenij: cui⁹
tanta eſt uirtus: ut omni pene antiquitati uideatur antepōnendus.
Quid em̄ humaniſſimus princeps noſter hunc minus diligat: mi/
nus amet: quē norit nō modo eſſe obſeruatiſſimum ſui rerūq; ſua/
rum: ſed plane talē quē omnis honos & omnis dignitatis gradus
debeat cupere atq; exoptare. **E**xobrem ut & principi noſtro qđ op/
time de ſe merito gratificaret pater beatiſſimus: & eccleſiæ ueſtræ
uiui **Comenſes** cōſuleret ſaluberrime: hunc uobis **Laſarum** dele/
git epiſcopum: qui & uobis annuntiaret quæ dei ſunt: & eam do/
ctrinā traderet: quæ ad ueſtræ ſalutis atq; celeſtis gloriæ rationē
attineret. **V**eſtrū igi⁹ munus erit: ut hūc cū omni fide ac pietate au/
diatis: & eius integerrimis paterniſq; inſtitutis diligentiffime ob/
temperetis: ſi cupitis uobis atq; ueſtris omnibus bene & perbeate
conſultum iri. **H**abetis em̄ præſulem eruditū: eloquentem: ſobriū:
pudicū: facilem: benignū: affabilem: omni præditū humanitatis
officio: omni bonitate inſignem: cui⁹ admonitionibus parere ho/
norificum eſt. **T**u autē pater ampliffime & ſi minime uereor fore: ut
oīa regas atq; adminiſtres moderate & ſapienter: tamen pro mea
erga te obſeruantia nō deſinā dignationem tuā monere: hortari:
obſecrare: ut cogites etiā atq; etiā: quantā ſimul cū hoc ipſo augu/
ſto epiſcopatus faſtigio molē ſubis: cū ſit epiſcopus nō minus ope/
ris atq; oneris qđ honoris nomen. **Q**uid em̄ aliud in eccleſia eſt epi/
ſcopus qđ rex in **Chriſto Jeſu**: **E**xerce igi⁹ officium regium. **Q**uid
em̄ inter regem atq; tyrannū intereſt? **A**llud nempe ſecundū **Ariſto**
telem: quod tyrannus: ut eſt cōmunis quidē bonis omnibus teter/
rimuſq; hoſtis: omnia refert ad utilitatē cōmodumq; ſuū: **A**t rex
quaſi animus reipublicæ: quoniā oīa ſibi cū ciuitate ducit eſſe cō/
munia: nihil ſibi priuatim quærit: nihil uult: nihil admittit qđ idē
cunctis ciuib⁹ nō ſit ueluti propriū. **I**ta etiā tibi faciundū cenſeo.
Cura quæ ſunt eccleſiæ: **H**uic uni ſtude: **H**uic inuigila: **A**d huius
emolumentū & dignitatē cogitatus tui omnes referendi ſunt. **I**ta
em̄ præſſe debes ut proſis: quib⁹ te præſſe uoluit de⁹. **P**aſce oues
meas: præcepit dominus. **Q**uod uni **Chriſtus** iuſſit epiſcopo: id
eſſe & tibi & epiſcopis cæteris iuſſum exiſtimato. **Q**ui em̄ rex in ec/
cleſia & angelus diceris: gere etiam te paſtorem. **N**eq; id tibi turpe
ducendum eſt: cū nobiliſſimus poeta **homerus** appellet etiā **Aga**

AD VIROS COMENSES ORATIO III

memnona saepenumero pastorem populorū. **V**t em̄ pastor ouib⁹
 suis a lupo metuēs ex aliqua specula oculis attētissimis lustrat cir-
 cūquaq; omnia: ne quid detrimenti per insidiatorē suum importe-
 tur: ita etiā tibi acerrimo ingenio iterū atq; iterum speculandū est:
 ne frustra sis nominatus speculator: hoc est **E**piscopus. **N**ā quod
 sit diligentis pastoris officium: Iesus ipse docet in **E**uangelio: cum **I**esus
 ait se esse pastorem bonū & nō mercenarium: qui cum pastor non
 sit is cuius sunt oues propriæ: cum primum uiderit lupum uenien-
 tem: illas dimittit ac fugit: lupo relicto ouibus rapiendis disper-
 gendisq;. **A**t pastorem bonū cuius sunt oues: facere secus omnia.
Nam quia nouit eas sua interesse: ne animā quidem suam pro illis
 ponere uereri. **I**nspecte igitur q̄ accuratissime omnia quacūq; sint
 ecclesiæ **C**omensis cōductura: nullum detractans laborem: nullum
 ue uitæ quidem periculum reformidans. **N**am sicut nihil est ut in-
 quit **A**mbrosius: episcopo excellētius: sic nihil miserabili⁹: si oues **A**mbrosius
 sibi cōmissas neglexerit. **P**asce igit̄ oues **C**hristi: **E**arum saluti pro-
 spice: quib⁹ custos: quib⁹ speculator es datus. **Q**uod si tu illa omni-
 potētis dei: quæ sub p̄phetæ **E**gechielis p̄sona episcopo ipsi quid **E**gechiel
 obseruandū sit: præcipiunt uerba quæq; consideraueris: nunq; er-
 rabis. **S**peculatorem inquit dedi te domui **I**srael. **A**udiēs ergo ser- **I**srael
 monem ex ore meo annūciabis eis ex me. **S**i autem uideris gladiū
 uenientē: & tu nō annūciabis ut reuertat̄ impius & a uia sua: ip-
 se quidem in iniquitate sua morietur: sanguinem uero eius de ma-
 nibus tuis requiram. **S**i autem annunciaueris: & ille non fuerit re-
 uersus: morietur ipse quidē in iniquitate sua: sed tu animā tuam
 liberaſti. **S**atis em̄ tuo officio pater integerrime fungaris: si popu-
 lo **C**omensis ac reliquæ tuæ ecclesiæ: quæ iussit dominus pro singu-
 lari tua eruditione annunciaueris: si quacūq; ad animarū salutē **D**ominus
 pertinet: grauit̄ eloquent̄q; docueris: si operā quātū in te fue-
 rit dederis: ne relicto calle cælestis patriæ: i miserā deruant semp̄-
 ternā. **A**d quæ quidem omnia qm̄ liquido ac perspicue animad-
 uerto tua te sp̄te mirifice incitatū: nihil est quod oratione sum lon-
 gior. **N**oui enim innocentia tuam: **N**oui sanctimoniam uitæ: **N**o-
 ui magnitudinem & altitudinem animi: **N**oui prudentiam & con-
 silium: **N**oui iusticiā: **N**oui pietatē. **N**unc exprome quæso recōdi-
 tos thesauros tuos iustos nō pecuniarum: quibus unus omnium
 liberalissimus es: sed sapiētia cæterarūq; uirtutum quibus es om-
 nibus admirandus. **S**cis enim fidei & religioni tuæ populum esse
 prouidentia diuina commissum: quo uix alius in uniuersa **G**allia
 cisalpina est nobilior: utpote quod ab eadem olim **G**allorum gene-

FRAN. PHILELFI ORATIONES DIVERSAE

Comum te **Comum** est conditū: a qua & **Mediolanū** & **Bergomū** & **Brixia**
Mediolanum am **Veronamq;** & **Tridentū**: aliasq; nōnullas urbis clarissimas ac
Bergomum maximas prisci rerum gestarum scriptores conditas tradidere.

Brixia
Verona **Hec** quidem **Oratio** habita est ab eodē **Francisco Philelfo Comi**
Tridentum in ecclesia **Cathedrali. xvi. Kalendas decembres: Anno a Natali**
Christiano millesimo quadringentesimo sexagesimo.

Francisci Philelfi Oratio pro Theodoro Plato clarissim
mo iureconsulto. **III**

Theodorus
platus
Georgius pla
tus
De legum in
uentore
Moses
FVerat profecto æquū & ab omnibus mea sententia plane
cōcedendū Illustrissimi principes & uos reliqui patres gra
uissimi: ut qui in dicendi acie miles haberi possem: nō mo
do ueteranus: sed iam omnino emeritus huiusmodi omni orato
rio munere uacare: in tanta præsertim doctissimorū & eloquētissi
morū hominū republica. **Est** enī hoc officiū iuuentutis & robusti
oris cuiusdā seruētiorisq; ætatis. **Non** ingenio dūtaxat ad orādū:
nō eruditione: nō exercitatione est opus: sed facili quadā atq; expe
dita linguæ mobilitate: & in celeritate uerborū uoce: tum clara &
sublimi: tum sonora & periucunda. **Quare** si qua mihi ad dicendū
adiumenta: uel natura uel disciplina uel industria attulisset: quæ
tamen corporis sunt nō animi: hæc in homine secundū & sexagesi
mū annū iam nato nō esse eadē quæ in iuvene fuerunt: & ipse intel
ligo & aliū fugere puto neminem. **Itaq;** si de laudibus huius præ
stantis & perdocti adolescentis **Theodori Plati** cum pauca breui
oratione perstrinxero: minus fortassis aliqua ex parte satisficiam
expectationi de me uestræ: erit mansuetudinis uestræ atq; sapien
tiæ: id quicquid deterius fuerit: nō tā negligentia a qua semp om
niū maxime un⁹ abhorruī: q̃ ætati ipsi ascribere. **Nāq;** hoc omne
quicquid est orieris potius q̃ honoris: nō tā adiuū q̃ admisi: quip
pe qui neq; **Theodoro** ipsi deesse poterā: quo tempore uirtutis stu
dijsq; sui pulcherrimis donare in signibus: qui esset a me antea in
stitutus oratoris socraticisq; ornatus: neq; huius patri clarissimo
& sapientissimo iuriconsulto **Georgio Plato** de me persape q̃ op
time merito in tanta eius læticia obsequi nō debebā. **Sed** quoniā
hæc omnis laudatio a legū ac Iuris & ciuilibus & pontificis sapientia
p̃ficiscit: pauca primū de initijs p̃gressuq; hui⁹ rei in mediū refer
ram. **Qui** primus leges inter mortales inuenerit institueritq; iudi
cia: nō eadē oīm est opinio. **Hebræi** hūc **Mosen** fuisse uolūt: **Athe**